

PORTALFK.PL *poleca!*
SERWIS DLA KSIĘGOWYCH

100

ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA DOTYCZĄCE

UoR

OFICyna
PRAWA
POLSKIEGO

Wszystko w jednym miejscu!

Przykłady księgowania • Rozliczenia podatkowe • ZUS i płace

- ❖ Jesteś odpowiedzialny za sprawy finansowo-księgowe w firmie?
- ❖ Chcesz korzystać z bezpiecznych rozwiązań dotyczących amortyzacji, środków trwałych, rozliczeń podatkowych i bilansów?

JEŚLI TAK,

miesięcznik „Rachunkowość i Podatki dla Praktyków”

jest właśnie dla Ciebie!

Zobacz więcej na www.rachunkowoscipodatki.wip.pl

Skontaktuj się z naszym Centrum Obsługi Klienta i zamów prenumeratę już dziś:
telefonicznie: 22 518 29 29, e-mailem: cok@wip.pl lub na www.fabrykawiedzy.com

**100 odpowiedzi
na najczęściej zadawane
pytania dotyczące UoR**

Redakcja: Marta Grabowska-Peda
Wydawca: Katarzyna Bednarska
Korekta: Anna Marecka
Skład i łamanie: IGAWA
Projekt okładki: Piotr Fedorczyk
Druk: MDruk
ISBN 978-83-269-4137-5
Wydawnictwo: Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z .o.o.
Adres: 03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a
Kontakt: Telefon 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: portalfk@wip.pl
NIP: 526-19-92-256
Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy. Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł
Copyright © by Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o. Warszawa 2015
Dystrybucja: tel. 22 518 29 29
faks. 22 617 60 10
e-mail: cok@wip.pl

100 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące UoR wraz z przysługującymi Czytelnikom innymi elementami dostępnymi w subskrypcji (e-letter, strona WWW i inne) chronione są prawem autorskim. Przedruk materiałów opublikowanych w *100 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące UoR* oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło.

Publikacja *100 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące UoR* została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy i doświadczenia autorów oraz konsultantów. Zaproponowane w publikacji *100 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące UoR* oraz w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówki, porady i interpretacje nie mają charakteru porady prawnej. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Publikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym redakcja nie może ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji *100 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące UoR* lub w innych dostępnych elementach subskrypcji wskazówek, przykładów, informacji itp. do konkretnych przykładów.

Wydawca nie odpowiada za treść zamieszczonej reklamy; ma prawo odmówić zamieszczenia reklamy, jeżeli jej treść lub forma są sprzeczne z linią programową bądź charakterem publikacji oraz interesem Wydawnictwa Wiedza i Praktyka.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW	8
ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI.....	9
1. Kierownik jednostki podejmuje decyzję o zmianie zasad rachunkowości.....	9
2. Zmiany w polityce rachunkowości można wprowadzić od początku roku	10
3. Należy sporządzić notę objaśniającą dotyczącą transakcji z jednostkami powiązаныmi	10
4. Jak zewidencjonować środki trwałe o niskiej wartości	12
5. Jakie czynniki decydują o powiązaniu podmiotów	13
6. Powiązanie kapitałowe nie świadczy jeszcze o powiązaniu podmiotów.....	16
7. Czy można zmienić zasady (politykę) rachunkowości.....	18
8. Środki trwałe w polityce rachunkowości w spółce	19
PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH.....	21
9. Kto podpisuje dokumenty KP i KW	21
10. Jak przejść z pełnych ksiąg ponownie na PKPiR.....	23
11. (Nie)obowiązkowe prowadzenie ksiąg rachunkowych w działach specjalnych produkcji rolnej	24
12. Jak długo przechowywać dokumenty księgowo	25
13. Nieprowadzenie ksiąg rachunkowych wbrew obowiązkowi to przestępstwo skarbowe.....	26
14. Błąd trzeba poprawić w księgach rachunkowych bieżącego okresu sprawozdawczego	28
EWIDENCJA KSIĘGOWA ZDARZEŃ GOSPODARCZYCH	29
15. Jak zaewidencjonować przekazanie środków pieniężnych na wyodrębniony rachunek	29
16. Korekta błędnie ustalonej wartości początkowej środka trwałego.....	30
17. Jak zaksięgować nabycie udziałów przez spółdzielnię	32
18. Dywidenda jest przychodem, który podlega opodatkowaniu ryczałtowemu ...	34
19. Jak zaksięgować dotację na zakup towarów	35

20. Koszt sprzedanego zestawu kosmetyków ewidencjonuje się jako koszt sprzedanych towarów i materiałów	36
21. Jak potraktować w księgach rachunkowych zwrot pieniędzy na rachunek bankowy tytułem „niesłusznie przelane pieniądze”	39
22. Jak prawidłowo rozliczyć niezapłaconą należność.....	40
23. Jak zaksięgować wniesione wartości zorganizowanej części przedsiębiorstwa	41
24. To zarząd spółki z o.o. rekomenduje sposób pokrycia straty	43
25. Umorzenie udziałów wspólnika powinno być rozliczone z kapitałem zapasowym	44
26. Jak zaksięgować zakup serwera	46
27. Jak powinno wyglądać księgowanie zakupu przedsiębiorstwa	47
28. Zmiana przepisów dotyczących przeliczania wartości wyrażonych w euro	47
29. Uproszczone sprawozdania finansowe dla małych firm	48
30. Wybór metody ewidencji kosztów produkcji zależy od kierownika jednostki	55
31. Jak ująć na kontach zbycie udziałów	57
32. Otrzymane dotacje należy ująć jako przychody ze sprzedaży w okresie, w jakim je otrzymano	58
33. Jak zaksięgować obniżenie kapitału zakładowego spółki z o.o.	59
34. Kiedy utworzyć odpis aktualizacyjny	61
35. Zaległą składkę na FP należy zaksięgować na koncie „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia”	62
36. Jak skorygować bilans otwarcia.....	64
37. Jak wykazać przychody i koszty z tytułu udziału w innej jednostce.....	64
38. Ratę odpisu dotacji należy ująć w pozostałych przychodach operacyjnych.....	65
39. Kwotę korekty powinno się ująć w tym samym okresie, w którym osiągnięto przychód.....	68
40. Jak zaksięgować podatek i składki od samochodu używanego przez pracownika prywatnie	69
41. Fakturę za koszty nieistotne można ująć w koncie „Usługi obce”	70
42. Zmniejszenie VAT naliczonego w księgach rachunkowych.....	71
43. Odnoszenie VAT niepodlegającego odliczeniu na odrębne konto.....	72
44. Ewidencja księgowa naliczonego ryczałtu od używania służbowego auta do celów prywatnych	73
45. Błędna nazwę firmy należy poprawić fakturą korygującą	74
46. Jak zaksięgować bony wydane pracownikom.....	75
47. Jak zaksięgować częściową likwidację środków trwałych.....	75
48. Jak zaksięgować dostawy niepotwierdzone fakturą do końca miesiąca	76
49. Co należy wykazać w pozycji „Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby” w rachunku zysków i strat.....	77
50. Jak rozliczyć opakowania zwrotne	78
51. Podmiotami powiązаныmi są jednostki znajdujące się pod wspólną kontrolą.....	79

52. Premia ze środków funduszy UE jest pozostałym przychodem operacyjnym..	80
53. Jak ująć odroczony podatek dochodowy w księgach.....	81
54. Jak udokumentować wykreślenie z ewidencji bilansowej wartości niematerialnej i prawnej	81
SZCZEGÓLNE ZASADY PROWADZENIA KSIĄG RACHUNKOWYCH	83
55. Wykazanie straty w sprawozdaniu finansowym stowarzyszenia	83
56. Rezerwa na koszty likwidacji stowarzyszenia.....	84
57. Jak zewidencjonować fakturę dokumentującą wykonanie importowanej usługi.....	86
58. Jak ująć fundusz statutowy w nowej fundacji.....	87
59. Darowizny rzeczowe wycenia się według ceny sprzedaży	89
60. Udziały objęte przez fundację w spółce z o.o. księguje się według ceny nabycia....	89
61. Udostępnianie miejsc noclegowych jest działalnością gospodarczą stowarzyszenia	90
62. Nabycie waluty księguje się według kursu faktycznie zastosowanego	91
63. Otrzymane środki trwale księguje się na koncie RMP.....	92
64. Zdarzenie po dniu bilansowym księguje się zgodnie ze znowelizowanym KRS 7 ...	93
65. Dywidendę księguje się jako przychód	94
66. Amortyzacja i umorzenie to różne kategorie	95
67. Fundusz statutowy można pomniejszyć w drodze uchwały	96
68. NGO, która nie prowadzi działalności gospodarczej, może złożyć sprawozdanie uproszczone	96
69. Przychód z tytułu reklam księguje się na koncie „Inne przychody określone statutem”	98
70. Niezapłacone zobowiązanie wobec dostawcy można wykسیęgować po 2 latach	99
71. Księgowanie darowizn powinno być uregulowane w polityce rachunkowości.....	100
72. Laptop warto wprowadzić do ewidencji środków trwałych.....	101
73. VAT niepodlegający odliczeniu stanowi koszt działalności operacyjnej	102
74. W bilansie zamknięcia stowarzyszenie wykazuje wartość funduszu i składniki majątkowe.....	103
75. Operacje sporadyczne księguje się na koncie ksiąg pomocniczych	103
76. Audytora w stowarzyszeniu wskazuje komisja rewizyjna	105
77. Nota księgowa to dowód poniesienia kosztów	106
78. Jak zakسیęgować wpłatę na rzecz innej organizacji.....	106
ŚRODKI TRWAŁE ORAZ WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE ...	109
79. Przychód ze sprzedaży połowy licencji będzie stanowił przychód podatkowy	109
80. Czy polskie prawo pozwala na aktualizowanie (przeszacowywanie) w księgach rachunkowych dzieł sztuki	110
81. PCC płacony od zakupu samochodu to koszt związany z zakupem	112
INWENTARYZACJA	113
82. Komisja spisowa może być dwuosobowa	113
83. Inwentaryzacja nie tylko raz w roku	114
84. Remanent roczny.....	114
85. Jak sprostować bilans otwarcia.....	115
86. Problem z niewyjaśnionymi rozrachunkami	117
87. Kiedy rozliczyć inwentaryzację w księgach rachunkowych	118

88. Obecność osoby materialnie odpowiedzialnej podczas inwentaryzacji jest zalecana	118
89. Termin przeprowadzenia inwentaryzacji składników aktywów i pasywów	119
90. Kto ponosi odpowiedzialność za inwentaryzację.....	120
AMORTYZACJA	121
91. Kłopoty z uwzględnieniem wartości rezydualnej.....	121
92. Przy amortyzacji leasingowanego środka trwałego trzeba uwzględnić okres ekonomicznej użyteczności.....	121
BADANIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	123
93. Spółka z o.o. będąca właścicielem udziałów w spółkach komandytowych powinna wykazywać aktywa w swoich księgach	123
94. Sporządzanie i badanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	124
95. Wniesienie przedsiębiorstwa aportem do spółki a obowiązek badania sprawozdania.....	126
96. Czy sprawozdanie likwidacyjne podlega badaniu przez biegłego rewidenta.....	127
SPRAWOZDAWCZOŚĆ	129
97. Kiedy nie trzeba sporządzać skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	129
98. Kto podpisuje sprawozdanie spółki w stanie likwidacji.....	130
99. Koszty generalnego remontu można rozliczać w czasie	131
100. Lokaty w bilansie ujmujemy jako inwestycje	131

WSTĘP

Właśnie weszła w życie nowelizacja ustawy o rachunkowości, która wprowadza istotne zmiany dotyczące sporządzania sprawozdań finansowych. Chociaż zmiany te będą obowiązywały przy sporządzaniu sprawozdań finansowych za 2016 rok, będzie można je zastosować już przy sporządzaniu sprawozdań za rok bieżący.

Ustawa wprowadza uproszczenia dla małych jednostek, polegające m.in. na sporządzaniu bilansu oraz rachunku zysków i strat (w wariantcie porównawczym albo kalkulacyjnym) według nowego załącznika nr 5 do ustawy o rachunkowości. Co więcej, małe jednostki nie będą musiały sporządzać rachunku przepływów pieniężnych i zestawienia zmian w kapitale własnym oraz sprawozdania z działalności, natomiast informację dodatkową sporządzą w bardzo okrojonej postaci.

Chociaż ustawa dopiero weszła w życie, już teraz pojawiają się wątpliwości dotyczące stosowania niektórych przepisów. Oddajemy więc w Państwa ręce publikację, która pomoże uzyskać odpowiedź również na pytania dotyczące nowelizacji. Ponadto znajdują Państwo liczne przykłady problemów, z którymi borykają się księgowi w ostatnich miesiącach. „100 odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania dotyczące UoR” to prawdziwe kompendium wiedzy odnośnie do stosowania przepisów ustawy o rachunkowości, wzbogacone o liczne przykłady „z życia wzięte”.

Zapraszam do lektury
Marta Grabowska-Peda
redaktor

WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW

- uor** – ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.),
- updof** – ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2012 r. poz. 361 ze zm.),
- updop** – ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 851 ze zm.),
- uptu** – ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (tekst jedn.: Dz.U. z 2011 r. nr 177, poz. 1054 ze zm.),
- ksh** – ustawa z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 1030 ze zm.),
- kc** – ustawa z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 121 ze zm.),
- kks** – ustawa z 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 186 ze zm.),
- rkpir** – rozporządzenia ministra finansów z 26 sierpnia 2003 r. w sprawie prowadzenia podatkowej księgi przychodów i rozchodów (tekst jedn.: Dz.U. z 2014 r. poz. 1037),
- PKPiR** – podatkowa księga przychodów i rozchodów,
 - EŚT** – ewidencja środków trwałych,
- WNiP** – wartości niematerialne i prawne,
 - ZCP** – zorganizowana część przedsiębiorstwa,
 - PCC** – podatek od czynności cywilnoprawnych,
 - FP** – Fundusz Pracy,
 - FGŚP** – Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI

1. Kierownik jednostki podejmuje decyzję o zmianie zasad rachunkowości

Pytanie: Spółka z o.o. zajmuje się hurtową sprzedażą towaru. Towar kupuje zarówno od kontrahenta z Francji, jak i z Polski. Towar kupiony w naszym kraju trafia do magazynu spółki, natomiast kupiony we Francji trafia bezpośrednio do odbiorcy. Do tej pory na potrzeby wyliczenia kosztu własnego sprzedaży cały zakup towaru był wprowadzany na magazyn (PZ) i z datą wystawiania faktury zakupu dokumentem WZ następowało zdjęcie tego towaru ze stany magazynowego. Firma zleciła biegłemu rewidentowi ocenę prowadzenia ewidencji magazynowej. W przedstawionej przez rewidenta opinii zasugerowano nam, że towar dostarczany bezpośrednio od dostawcy z Francji do odbiorcy nie powinien być wprowadzany na magazyn, a wartość tego zakupu powinna stanowić koszt własny w momencie wystawiania faktury sprzedaży. Czy spółka może dokonać zmiany w polityce rachunkowości w połowie roku i zmienić sposób rozliczania zakupu towaru? Czy musi z taką zmianą czekać do końca roku?

Odpowiedź: Kierownik jednostki podejmuje decyzję o zmianie zasad rachunkowości i wprowadza je zgodnie z art. 8 ust. 2 uor.

Zmiana zasad rachunkowości musi obowiązywać od początku roku, ale jak wskazuje w pkt 3.7. KSR nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dacie bilansu – ujęcie i prezentacja”, to kierownik wskazuje, czy obowiązuje ona od początku bieżącego czy następnego roku obrotowego.

W tym przypadku nie dokonano zmiany metod ujmowania, czy wyceny aktywów, a jedynie wprowadzono korektę związaną z odzwierciedleniem w zapisach księgowych przebiegu operacji. Stąd zmianę tę można wprowadzić na bieżąco. Tym bardziej że nie wywrze ona wpływu na wartość aktywów lub kosztów prezentowanych w sprawozdaniu finansowym.

Podstawa prawna:

- art. 8 ust. 2 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.),
- pkt 3.7. KSR nr 7 „Zmiany zasad (polityki) rachunkowości, wartości szacunkowych, poprawianie błędów, zdarzenia następujące po dacie bilansu – ujęcie i prezentacja” (Dz.Urz. Min.Fin. z 2015 r. poz. 6).

dr Katarzyna Trzpioła, specjalista ds. finansów i rachunkowości, Wydział Zarządzania UW

2. Zmiany w polityce rachunkowości można wprowadzić od początku roku

***Pytanie:** Osoba fizyczna prowadząca księgi handlowe ujmowała koszty opłat leasingowych i ubezpieczeń memoriałowo. Czy od 2016 roku można zmienić ewidencję tych kosztów, stosując uproszczenia zawarte w art. 4 ust. 4 ustawy o rachunkowości? Czy w takim przypadku wymagana będzie uchwała właściciela odnośnie do zmiany zasad polityki rachunkowości?*

Odpowiedź: Od początku każdego roku obrotowego można wprowadzić zmiany w zakresie polityki rachunkowości. Potrzebna jest w tym przypadku decyzja kierownika jednostki.

W opisanym przypadku, z racji tego, że jest to jednoosobowa działalność gospodarcza, kierownikiem jednostki jest jej właściciel. Zatem to on powinien podjąć decyzję o wprowadzeniu uproszczenia.

Podstawa prawna:

- art. 10 ust. 1 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jedn.: Dz.U. z 2013 r. poz. 330 ze zm.).

dr Katarzyna Trzpioła, specjalista ds. finansów i rachunkowości, Wydział Zarządzania UW

3. Należy sporządzić notę objaśniającą dotyczącą transakcji z jednostkami powiązanymi

***Pytanie:** Wspólnikami w sp. z o.o. są: polska osoba fizyczna, która dodatkowo prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą, oraz niemiecka spółka. Spółka z o.o. dokonuje średnio raz w miesiącu WNT od niemieckiej spółki (wspólnik 2) i średnio raz w miesiącu otrzymuje fakturę za usługi projektowe od osoby fizycznej (wspólnik 1). Czy wykonując ww. transakcje, należy rozpatrywać je pod kątem transakcji z podmiotami powiązanymi? Jeśli tak, to jakie to będzie miało konsekwencje w sprawozdaniu finansowym?*

Odpowiedź: W celu ustalenia, czy są to strony powiązane, należy rozpatrzyć zarówno wysokość udziałów, jak i możliwość wpływu na politykę poszczególnych spółek przez inne podmioty.

Ustawa o rachunkowości definiuje w art. 3 ust. 1 pkt 43 uor jednostki powiązane jako:

- 1) jednostkę dominującą (art. 3 ust. 1 pkt 37, 37a i 37b),
- 2) znaczącego inwestora (art. 3 ust. 1 pkt 38),
- 3) jej jednostki zależne (art. 3 ust. 1 pkt 39),
- 4) współzależne (art. 3 ust. 1 pkt 40),
- 5) stowarzyszone (art. 3 ust. 1 pkt 41),
- 6) jednostki znajdujące się wraz z jednostką pod wspólną kontrolą, a także
- 7) współnika jednostki współzależnej (art. 3 ust. 1 pkt 37c).

Biorąc pod uwagę definicje zawarte w powyższych regulacjach, należy generalnie stwierdzić, że jednostka prowadzona przez osobę fizyczną we własnym imieniu i na własny rachunek nie znajduje się w ww. katalogu, obejmuje on bowiem przede wszystkim spółki handlowe oraz przedsiębiorstwa państwowe sprawujące kontrolę nad inną jednostką.

Kontrola i współkontrola

O tym, czy spółki są podmiotami powiązanymi, decyduje możliwość ich wspólnej kontroli, udziałów oraz wpływu na politykę operacyjną i finansową przez współnika. Ustawa o rachunkowości określa jednostki powiązane jako grupę jednostek obejmującą jednostkę dominującą lub znaczącego inwestora, jednostki zależne, współzależne i stowarzyszone.

Ustawa precyzuje także, co uznajemy za bezpośrednią kontrolę – jest to zdolność jednostki do kierowania polityką finansową i operacyjną innej jednostki, w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych z jej działalności. Z kolei współkontrola to zdolność współnika jednostki współzależnej na równi z innymi współnikami, na zasadach określonych w zawartej pomiędzy nimi umowie, umowie spółki lub statucie do kierowania polityką finansową i operacyjną tej jednostki, w celu osiągnięcia wspólnie korzyści ekonomicznych z jej działalności.

Ustawowa definicja „znaczącego wpływu” określa rodzaj kontroli lub współkontroli, zdolność jednostki do wpływania na politykę finansową i operacyjną innej jednostki, w szczególności przez:

- udział w podejmowaniu decyzji w sprawie podziału zysku lub pokrycia straty,
- zasiadanie w organie zarządzającym, nadzorującym lub administrującym,
- przeprowadzanie istotnych transakcji z tą jednostką,
- udostępnianie tej jednostce informacji technicznych o zasadniczym znaczeniu dla jej działalności,
- możliwość wymiany członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących.